

VEDNO TEČEMO SKUPAJ (VSAJ V MISLIH)

VARJA HRVATIN / 12. 2. 2018 - 13.00 / TEATER V ETER

00:00:00

00:10:09

2018-02-12-teater-v-eter-vedno-tečemo-skupaj-vsaj-v-mislih.mp3

Zdi se, kot da se je odmevnost performansa *Skupaj* v izvedbi **Leje Jurišić** in **Marka Mandića** primarno zasedrila v razpredanje njegovega trajanja in problematiziranja odrskega časa, v bistvu pa koncept procesualnosti in trajajočega ritualnega proslavljanja v obliki gledališkega dogodka sega že v antično grško gledališko prakso in se v zadnjih letih kot popularen format časovnega okvirja uprizoritve pojavlja tako v nemškem kot širšem evropskem gledališču. Omenjeno slavljenje odrskega in s tem gledališkega kulta je bilo moč videti že lani v 24-urni uprizoritvi *Mount Olympus* **Jana Fabra**, iz katere je opazna tudi močna dramaturška in telesno izrazna referenčnost za performativni dvojec.

Performans, ki nima fabulativne strukture, na katero bi se opiral, temveč sledi asociativni dramaturgiji sproti pisanega besedila in naključno izbranih pesmi, eklektično preigrava klišeje in elementarnosti performansa ter se inspirativno zateka tako k izhodiščnemu filozofskemu osmišljanju ideje "skupnega" iz eseja *Touching Ground* **Mladena Dolarja** kot tudi koreografskim postopkom rutinske repetitije giba že omenjenega **Jana Fabra** in priznanih skupin sodobnih scenskih umetnosti. V navezavi s sodelovanjem **Bojana Jablanovca** pa uporablja tudi raziskovalne in razvojne prijeme ustvarjalnega procesa **Vie Negative**.

V objemu krožno posedene publike Katedrale **Kina Šiška** na vseh straneh, centralizirano postavljen gol in izpraznjen oder gledalca vpelje v minimalističen doživljaj skupnega. Skupnega med performerjema kot dvema individuuma, ter skupnega, ki se tvori med nastopajočima in nami, publiko. Dve telesi – moško in žensko -, brez označujočega kostuma in iluzorne scenografije, vzpostavljata odnos in iskanje skupnega v praznem prostoru, individualnega v poljubnem odnosu in kolektivnega v družbi. Telesi, ki sta osnovno koreografirani, vendar asociativno in improvizorično sledita ritmu naključno izbrane glasbe, se podrejata diktatu atmosfere, ki jo dirigira sledeča pesem osebnega jagodnega izbora nastopajočih performerjev.

Glasba kjub svojemu naključnemu zaporedju sledi dramaturgiji postaj, kjer vsak naslednji glasbeni žanr služi kot naslednja postaja v odnosu, naslednja postaja življenjskega obdobja. Glasba tako variira vse od jugonostalgije, preko legendarnih rock komadov in disco hitov, začetkov elektronike, mainstream popa, zimzelenih, do primarne klasike. Vsaka pesem performerjema ponudi vstop v novo igro, v novo preigravanje odrske situacije. Glasba nas spremlja šest ur, od začetka do konca, in nas, čeprav brez besed performerjev, pospremi na glasbeno odisejado, kjer prek pesmi asociativno doživljamo sami znotraj sebe, bolj kot bi doživljanje videnega na odru zunanje vplivalo na nas.

Glasba, ki je žanrsko in ritmično tako raznolika, telesoma ponuja neprestane vzgibe za ustvarjanje atmosfere in koreografiranje lastnega giba v trenutku, v situaciji, v odnosu na licu mesta. Tukaj in zdaj. Telesi, človeka, posameznika, performerja, Leja in Marko sta tukaj; skupaj. Skupaj sta vsak zase in skupaj sta kot enota. Enota, ki se išče in se najde, ki se sprašuje in si odgovarja, ki se približuje in oddaljuje, ki se ljubi in sovraži, ki trči in se preizkuša, ki tvega in živi.

Telesi se poslužujeta osnovnih rekvizitov, ki jih uporabita kot orodje za ustvarjanje igralne površine, performativnega polja za igrice dveh posameznikov, ki iščeta soobstajanje in obstajanje samo. Z vpeljavo bazičnih materialov, kot so papir, lepilni trak, platenke, oblačila, hrana in voda, se podajata na pot dveh radovednih otrok, ki drug drugemu nagajata, zahtevata reakcijo na njuno akcijo. Zahtevata svoj prostor znotraj skupnega. Raziskujeta svoje telo in njegove razsežnosti ter situacije, kjer se njuni telesi spajata in ostaneta ali razpadeta.

Performans, razen redkih privatnih komentarjev performerjev, vzklikov in vzdihljajev, ne vsebuje besed. Performerja ne govorita zase, operirata le s telesi in pogledi. Besede, ki ju spremljajo in dopolnjujejo improvizoričnost njunega giba s konkretno vsebino, so sproti pisane besede izpod peresa **Semire Osmanagić**, ki se na zaslonih ves čas simultano prikazujejo. Besedilo, ki nastaja med performansom, z osrednjo rdečo nitjo notranjih monologov akterjev, zunanjega opazovalca in glasu naracije ali celo didaskalije, nima linearne kronološke fabulativne strukture. Gre za fragmentiran kolaž misli, občutkov, vprašanj, opazanj, pomislekov, intimnosti, konceptov, bedarij in filozofemov. Glas, ki se manifestira skozi zaslone, je glas Leje in Marka, glas Semire in glas slehernika. Kot celota nas besedilo, kljub kronološki naključnosti vsebine, vodi od bistvenih do banalnih človeških spraševanj in nam nikoli ne podaja odgovorov. Performans nam ne postavlja svoje teze, razumevanja ali stališča skupnega, ponuja nam le možnosti ter nam prek korelacije giba, besed in glasbe ponuja bazo za odgovore, ki med predstavo nastajajo individualno v nas samih - gledalcih.

Performans nas ne vodi od začetka do konca, temveč si nas neprestano podaja znotraj polja skupnega: kaj pomenimo skupaj mi kot ljudje, posamezniki v odnosih, ter mi nastopajoči in gledalci? Performans se po šesturnem stopnjevanju v zelo katarzično bakhovski maniri zaključi s simbolično dekonstrukcijo odrskega skupnega. Entiteti se razločita, prvič hierarhično razdelita, objectno in ekscesno začinita s hrano, glino, barvo, žico in vsem, kar jima pride pod roke, ter se v odmevih zadnje popevke glasbenega aranžmaja spektakelsko znajdetata v primitivni združitvi objema – primarno skupnega.

Performans tako prek svojega glavnega konceptualnega mehanizma – naključja - ustvarja polje za razvoj in razgradnjo odnosa. Čeprav se trajanje performansa zdi minornega pomena, pa je trajanje tisto, ki je potrebno za tvorbo skupnega - odnosa. Performans svojo največjo kakovost nosi ravno v dolgo trajajočem, počasi stopnjujočem preigravanju individualnega skupnega performerjev na odru in med gledalci uspe sproducirati občutek kolektivnega skupnega, nekakšne vsesplošne pripadnosti.

Ker smo vsi Marko in Leja in ker smo vsi sami, vseeno vedno dihamo skupaj. V tem primeru smo šest ur dihali *Skupaj*.